

Валерія Іскра

студентка факультету фінансів та обліку,

Науковий керівник: **М. В. Кузуб**,

старший викладач кафедри обліку та оподаткування,

Київський національний торговельно-економічний університет

м. Київ

ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА

Здійснення господарської діяльності неможливе без правильного та точного ведення бухгалтерського обліку на підприємстві. На сучасному етапі економічного розвитку агропромисловий сектор України є однією з найважливіших ланок економіки, тому дуже важливо приділяти увагу виробництву конкурентоспроможної, якісної сільськогосподарської продукції, яка буде відповідати міжнародним стандартам, та її реалізації за достойними цінами як на вітчизняному, так і на зарубіжних ринках.

Сільськогосподарські підприємства, здійснюючи виробничо-господарську діяльність, використовують в процесі виробництва, тобто у формуванні кінцевого продукту, виробничі запаси, які займають велике місце в оборотному капіталі та входять до вартості власного капіталу. Вони забезпечують постійність, безперервність та ритмічність діяльності підприємства, гарантують його економічну безпеку.

Від належної інформації про їх наявність та рух, організації їх обліку та аналізу залежить точність визначення прибутку підприємства, його фінансовий стан, конкурентоспроможність на ринку та в цілому ефективність роботи підприємства.

Відповідно до П(С)БО 9 «Запаси» запаси – це активи, які:

- утримуються для подальшого продажу (розподілу, передачі) за умов звичайної господарської діяльності;
- перебувають у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва;

- утримуються для споживання під час виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг, а також управління підприємством. [3]

Облік виробничих запасів досліджувався численними вітчизняними та зарубіжними науковцями, серед яких суттєвий внесок у розвиток цього питання зробили В.Г. Андрійчук, М.І. Бондар, Ф.Ф. Бутинець, С.Ф. Голов, М.Я. Дем'яненко, В.М. Жук, Г.Г. Кірейцев, М.В. Кужельний, Н.М. Малюга, Л.В. Нападовська, М.Ф. Огійчук, В.В. Сопко, Л.К. Сук, Н.М. Ткаченко та ін.

Основними методичними аспектами обліку виробничих запасів аграрних підприємств, на нашу думку, є:

- 1) дослідження економічної сутності та класифікації, залежно від цілей та потреб управління, яка багато в чому визначає черговість оперативних дій бухгалтерів на різних ланках облікового процесу.
- 2) визначення нормативно-правових засад обліку;
- 3) установлення методичних аспектів визнання та оцінки;
- 4) порядок відображення операцій у первинному, синтетичному та аналітичному обліку з використанням різних форм обліку;
- 5) представлення інформації у фінансовій звітності [1].

Здійснюючи аналіз останніх досліджень та публікації з теми слід виокремити деякі проблеми:

по-перше, з невирішене питання щодо заходів удосконалення аналітичного обліку виробничих запасів на сільськогосподарських підприємствах, враховуючи специфіку їх діяльності та аналітичного забезпечення обліку;

по-друге, на багатьох підприємствах не вирішено питання автоматизації обліку запасів, в тому числі аналітичного;

по-третє, більшість сільськогосподарських підприємств було сформовано одночасно з прийняттям Закону України Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні №996 [4], після цього в переважній більшості до облікової політики підприємства не вносились ніякі зміни, незважаючи на затвердження нових П(С)БО та внесення змін і доповнень до діючих.

Також існують проблеми щодо неправильної оцінки виробничих запасів на дату балансу, при віднесенні до статутного капіталу або безоплатній передачі; складність віднесення запасів до певної групи; недоцільність використання методів списання виробничих запасів; незадовільна організація складського господарства та зберігання запасів; неправильне визначення норм витрат на одиницю продукції; невідповідний рівень контролю та оперативного регулювання процесів утворення та використання запасів та ін. [2]

На основі наведених проблем ми пропонуємо такі шляхи їх вирішення:

1) введення більш широкої аналітики у діючий план рахунків підприємств, враховуючи специфіку їх діяльності та класифікацію виробничих запасів, якими володіє підприємство;

2) важливе значення має спрощення обліку, зокрема, завдяки використанню можливостей засобів сучасної техніки.

У ході застосування комп'ютерних програм удосконалення обліку виражається в: упорядкуванні бухгалтерського обліку; збільшенні кількості інформації, одержуваної з бухгалтерського обліку; зниженні числа бухгалтерських помилок; підвищенні оперативності бухгалтерського обліку; підвищенні економічності бухгалтерського обліку [3].

Рішення як організаційних, так і методичних питань повинне ґрунтуватися на використанні можливостей сучасних комп'ютерних технологій.

Також основними напрямками вдосконалення підвищення ефективності використання виробничих запасів на сільськогосподарських підприємствах є: підвищення оперативності інформаційного забезпечення управління виробничими запасами підприємств, яке забезпечується запровадженням інформаційних технологій обробки економічної інформації; обґрунтування системи обліку матеріальних витрат на освоєння нової техніки і технології виробництва; чітка організація обліково-контрольних процедур руху запасів підприємств. При цьому найбільш ефективною є організація вирішення таких завдань у комплексній системі керування підприємством. Загалом реалізація перелічених напрямів удосконалення обліку запасів вітчизняними аграрними підприємствами призведе

до значного підвищення результативності їх фінансово-економічної діяльності, дозволить налагодити більш дієвий і менш трудомісткий облік, контроль за наявністю, рухом і використанням виробничих запасів, а також досягти їх економії.

Список використаних джерел

1. Китайчук Т. Г. Проблеми синтетичного та аналітичного обліку запасів в аграрних формуваннях. Облік і фінанси АПК: бухгалтерський портал. 2020. URL: <http://magazine.faaf.org.ua/problemi-sintetichnogo-ta-analitichnogo-obliku-zapasiv-v-agrarnih-formuvannya.html>

2. Кононенко В. А. Облік виробничих запасів на сільськогосподарських підприємствах: проблеми та шляхи їх вирішення. *Економіка та суспільство*. 2016. URL: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/4_ukr/4_2016.pdf

3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»: затв. Наказом Міністерства фінансів України від 20.10.1999 № 246 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>

4. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/996-14>